

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Broj VII/2015 · Bilten o procesu pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

AKTUELNO STR. 3

**Post-skrining dokument za Poglavlje 27:
Životna sredina i klimatske promene**

U FOKUSU STR. 9

**Sektorske organizacije civilnog
društva (SEKO)**

TEMA BROJA STR. 4

**Formiran Zajednički konsultativni odbor
civilnog društva između Srbije i EU**

PREDSTAVLJAMO STR. 10

**Pregovaračko poglavlje 25:
Nauka i istraživanje**

INTERVJU STR. 6-8

Zdravko Ilić, Predstavništvo Privredne komore Srbije u Belgiji

Jelena Babić, Centrar za EU integracije Privredne komore Srbije

Toni Vidan, član predsedništva Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta

Mesečni elektronski bilten o procesu pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji rezultat je rada Beogradske otvorene škole (BOŠ) u okviru inicijative „Progovori o pregovorima“. Inicijativa „Progovori o pregovorima“ pokrenuta je 2013. godine i ima za cilj promociju transparentnog, odgovornog i inkluzivnog procesa pregovora o pristupanju EU zasnovanog na dijalogu i saradnji civilnog društva i javnih vlasti.

„Progovori o pregovorima“ je elektronski bilten koji prati proces pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, prenosi vesti, članke, analize i razgovore sa ličnostima i akterima značajnim za ceo proces, objavljuje agendu dešavanja Srbija – Evropska unija i predstavlja pregovaračka poglavila.

PREGLED NAJAVAŽNIJIH DOGAĐAJA:

10. jul Održan sastanak Saveta Koordinacionog tela Vlade za proces pristupanja EU

Savet Koordinacionog tela Vlade za proces pristupanja Evropskoj uniji održao je sastanak na kome se razgovaralo se o aktuelnom stanju pregovora o članstvu sa Unijom, sprovođenju Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA), kao i o statusu programiranja i sprovođenja IPA -e. Posebno je bilo reči o koordinaciji komunikacionih aktivnosti tokom pristupanja, ali i o reformi državne uprave u procesu evropskih integracija. [Više...](#)

10. jul Podrška građana članstvu Srbije u EU veća za pet odsto

Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije objavila je nove rezultate ispitivanja javnog mnjenja o podršci građana članstvu u EU. [Više...](#)

13. jul Poseta Srbiji Evropskog komesara za obrazovanje, kulturu, mlade i sport

Evropski komesar nadležan za obrazovanje, kulturu, mlade i sport, Tibor Navračić, boravio je u poseti Beogradu tokom koje se sastao sa ministrima Vlade Republike Srbije i predstavnicima civilnog društva. Tokom posete obišao je nekoliko visokoškolskih ustanova koje sprovode projekte realizovane sredstvima EU u oblasti obrazovanja. [Više...](#)

14. jul Poseta predsednika Evropskog parlamenta Martina Šulca Srbiji

Predsednik Evropskog parlamenta, Martin Šulc, boravio je u dvodnevnoj poseti Srbiji. Šulc je pozitivno ocenio napore koje Srbija čini na putu ka EU pre svega na unapređenju stabilnosti u regionu. [Više...](#)

20. jul Poseta izvestioca Evropskog parlamenta Dejvida Mekalistera Srbiji

Stalni izvestilac Evropskog parlamenta za Srbiju, Dejvid Mekalister, boravio je u dvodnevnoj poseti Srbiji tokom koje se sastao sa najvišim državnim predstavnicima i predstavnicima medija sa kojima je razgovarao o mogućnosti otvaranja prvih pregovaračkih poglavila. [Više...](#)

21. jul Prvi sastanak Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva između Srbije i EU

U Beogradu je održan prvi sastanak Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog društva (JCC) između Srbije i EU. Ovo telo će pratiti napredak na evropskom putu i davati preporuke Vladi Republike Srbije i institucijama EU. Na sastanku je izneta poruka da je učešće civilnog sektora izuzetno značajno u procesu pregovora. [Više...](#)

20 - 22. jul Predstavljanje nacrtta Post-skrining dokumenta za Poglavlje 27

Radna verzija Post-skrining dokumenta za Poglavlje 27 (životna sredina i klimatske promene) predstavljena je udruženjima, privredi i lokalnim samoupravama. Post-skrining dokument daje prikaz odgovora Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Vlade Republike Srbije i pregovaračke grupe za Poglavlje 27 na pitanja koje je Evropska komisija postavila nakon održanog bilateralnog skrinininga, u novembru 2014. godine u Briselu. [Više...](#)

30. jul EU usvojila program saradnje između Srbije i Bugarske vredan 34 miliona evra

EU je usvojila „Interreg IPA program prekogranične saradnje između Srbije i Bugarske“ vredan 34 miliona evra. Sredstva su namenjena obema državama za prekogranično umrežavanje, unapređenje turizma, za očuvanje kulturnog i prirodnog nasleđa, kao i za ulaganje u razvoj mladih i obrazovanje, kako bi zajednički poboljšale efikasnost u upravljanju prirodnim resursima. [Više...](#)

AKTUELNO

Post-skrining dokument za Poglavlje 27: Životna sredina i klimatske promene

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine Vlade Republike Srbije predstavilo je radnu verziju Post-skrining dokumenta i upoznalo zainteresovanu javnost (udruženja, jedinice lokalne samouprave i privredu), sa sadržajem dokumenta tokom prezentacija koje su održane od 20 - 22. jula 2015. Ovaj document postavljen je i na web stranicu Ministarstva 22. jula 2015. Ministarstvo je pozvalo zainteresovanu javnost da dostavi pisane komentare na predlog dokumenta do 31. jula 2015. Koalicija 27, inicijativa koja prati proces pregovora u gorenavedenom poglavlju, je kritikovala način na koji je zainteresovana javnost uključena u izradu Post-skrining dokumenta.

Organizacije udružene u **Koaliciju 27**, Beogradska otvorena škola, Centar za unapređenje životne sredine, Mreža za klimatske akcije Evrope (*Climate Action Network Europe - CAN*), NVO Fraktal, GM Optimist, Mladi istraživača Srbije (MIS) i WWF – Svetski fond za prirodu, u saradnji sa Alijansom za životnu sredinu i zdravlje (*Heal & Environment Alliance -HEAL*) kritikovale su način na koji je zainteresovana javnost uključena u izradu *Post-skrining dokumenta*.

Vlada Republike Srbije je zanemarila značaj dijaloga sa civilnim društvom i učešća civilnog društva u procesu kreiranja javnih politika, bez obzira na činjenicu da *Post-skrining dokument* ne predstavlja pravno obavezujući akt.

Kreiranje politike životne sredine i klimatskih promena je pitanje od javnog interesa, utiče na javno zdravlje, prava građana, kao i ekonomski odnose između različitih aktera. Neophodno je bilo da u izradu ovog dokumenta zainteresovana javnost bude uključena od samog početka, a ne u završnoj fazi. Smatramo da je jedini prihvatljiv način sarađnje onaj koji se zasniva na zakonima Republike Srbije i **Smernicama za uključivanje OCD u proces donošenja propisa**, koje je usvojila Vlada Republike Srbije u avgustu 2014. godine.

Smernice su razvijene u skladu sa savremenim evropskim tendencijama. Shodno tome od Vlade Republike Srbije se sa razlogom očekuje da poštuje uputstva koja je sama izradila, i da ih se pridržava prilikom konsultovanja sa civilnim društvom. Imajući u vidu da je Vlada Republike Srbije javnost upoznala sa sadržajem Post-skrining dokumenta tek nakon što je završena radna verzija, kao i podatak da su razgovori sa zainteresovanim stranama obavljeni kra-

jem meseca jula, te da je civilnom društvu ostavljen rok od 15 dana da dostavi svoje komentare, bez ikakve sumnje odstupa se od prakse EU i savremenih evropskih tendenciјa.

Prema preporukama EU konsultacije traju od 4 do 12 nedelja. Imajući u vidu da je zahtev Evropske komisije za dodatnim informacijama stigao još u decembru 2014. smatramo da su postojali svi uslovi da civilno društvo bude uključeno u proces od samog početka.

Preporučujemo Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine da zainteresovanu javnost uključi u proces kreiranja politike životne sredine i klimatskih promena u ranoj fazi, sledeći već postojeću praksu radnih grupa za izradu Zakona o odgovornosti za štetu prema životnoj sredini i Zakona o sistemu trgovine emisijama.

Pozivamo nadležne institucije da dokumenta iz procesa pregovora koja, u skladu sa zakonom, nisu u trenutku nastanka označena kao tajna ili poverljiva, učine javno dostupnim i na taj način omoguće zainteresovanoj javnosti da pruži svoj doprinos procesu pregovora Republike Srbije sa EU, a Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine komentare na Post-skrining dokument učini javno dostupnim preko veb stranice.

Saopštenje povodom načina na koji je zainteresovana javnost uključena u izradu Post-skrining dokument dostavljeno je Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine Vlade Republike Srbije i Generalnom direktoratu za životnu sredinu Evropske komisije.

Saopštenje Koalicije 27 u celosti možete pročitati [ovde](#).

Koalicija 27 je neformalna grupa organizacija civilnog društva koja kao zajednički cilj ima praćenje i doprinos EU pristupnim pregovorima u okviru Poglavlja 27 (Životna sredina i klimatske promene). Koalicija 27 je nastala 2014. kao rezultat zajedničke inicijative sledećih nacionalnih i međunarodnih nevladinih organizacija: Beogradska otvorena škola (BOŠ), Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR), Centar za unapređenje životne sredine (EIC), GМОptimist, Mladi istraživači Srbije (MIS), NVO Fraktal, Svetski fond za prirodu u Srbiji (WWF), Mreža za klimatske akcije Evrope (*Climate Action Network Europe - CAN*) uz podršku fondacije Hajnrih Bel – Srbija.

Misija Koalicije 27 je da prati i doprinosi procesu usklađivanja i primene politika i propisa Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU u oblasti životne sredine i klimatskih promena, te da zagovara i podstiče učešće javnosti u procesu pristupnih pregovora Srbije sa EU i predlaže rešenja koja će doprineti zaštiti i unapređenju životne sredine i kvalitetu života.

TEMA BROJA

Zajednički konsultativni odbor civilnog društva između Srbije i EU

Zajednički konsultativni odbor civilnog društva između Srbije i EU (*EU-Serbia Civil Society Joint Consultative Committee - JCC*) je telo koje je sastavljeno od predstavnika Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK) i predstavnika socijalnih partnera i organizacija civilnog društva u Republici Srbiji. Zajednički konsultativni odbor promoviše dijalog i saradnju između ovih subjekata u EU i Srbiji. Ovaj dijalog i saradnja obuhvata sve relevantne aspekte odnosa između EU i Srbije u procesu pregovora o pristupanju.

JCC je nastao kao rezultat bilateralnog pristupa koji Evropski ekonomski i socijalni komitet EU primenjuje za svoje odnose sa organizacijama civilnog društva u zemljama Zapadnog Balkana. Zajednički konsultativni odbori predstavljaju svojevrsnu institucionalnu dopunu postojećem okviru za primenu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju potpisanim i ratifikovanim između EU i zemalja Zapadnog Balkana. Na ovaj način se pruža dodatna mogućnost organizacijama civilnog društva da prate proces evropskih integracija svake pojedinačne države Zapadnog Balkana, počevši od faze pridruživanja preko pristupanja i konačno članstva u EU.

JCC predstavlja platformu za dijalog u vezi sa pitanjima koja su od značaja za proces pristupanje EU. JCC, takođe, predstavlja okvir kroz kojih se vrši priprema predstavnika civilnog društva za delovanje unutar EU kroz tela Evropskog ekonomskog i

1ST MEETING OF THE EU-SERBIA CIVIL SOCIETY JOINT CONSULTATIVE COMMITTEE

21 July 2015

Belgrade

 European Economic and Social Committee

socijalnog komiteta. Kada su u pitanju države Zapadnog Balkana, osnovani su JCC EU – Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, JCC EU – Crna Gora i JCC EU – Srbija.

Do sada je održano osam sastanaka JCC EU – Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (poslednji sastanak je održan u oktobru 2013. godine u Skoplju) i 6 sastanaka JCC EU – Crna Gora (poslednji sastanak je održan u junu 2015. godine u Briselu).

Izvor: Evropski ekonomski i socijalni komitet

Tabela 1. Pregled mišljenja Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta vezanih za ulogu organizacija civilnog društva u odnosima između EU i pojedinih zemalja Zapadnog Balkana

Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija	<i>Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta o odnosima između Evropske unije i Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije – uloga civilnog društva</i>
Republika Crna Gora	<i>Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta o ulozi civilnog društva u odnosima između Evropske unije i Crne Gore</i>
Republika Srbija	<i>Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta o ulozi civilnog društva u odnosima EU - Srbija</i> <i>Mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta o unapređenju transparentnosti i inkluzivnosti procesa priključenja EU</i>

Prvi sastanak JCC EU – Srbija je održan 21. jula 2015. godine. Na prvom sastanku su razmatrana pitanja vezana za trenutno stanje u odnosima između EU i Srbije i proces pristupanja, i pitanja vezana za ulogu civilnog društva u procesu proširenja, naročito u pogledu činjenja procesa transparentnjim, odgovornijim i inkluzivnjim. Takođe, na sastanku su postavljeni temelji budućeg rada Zajedničkog konsultativnog odbora između Srbije i EU.

Zadatak članova JCC EU – Srbija je da rade na:

- (1) uspostavljanju dodatnog institucionalnog oblika dijaloga organa EU i Republike Srbije;
- (2) upućivanju preporuka relevantnim telima u Republici Srbiji i EU (Vlada, Savet za stabilizaciju i pridruživanje, Evropski parlament, Evropska komisija);
- (3) podsticanju dijaloga i saradnje između ekonomskih i socijalnih interesnih grupa u EU i Republici Srbiji o svim ekonomskim i socijalnim aspektima ulaska zemlje u EU;
- (4) podsticanju javnih rasprava o posledicama članstva u EU;
- (5) jačanju civilnog društva u Republici Srbiji.

U okviru bilateralnog pristupa Evropski ekonomski i socijalni komitet izrađuje mišljenja o pitanjima koja su od značaja za delovanje organizacija civilnog društva u državama Zapadnog Balkana.

Neke od budućih aktivnosti JCC-ja će biti i praćenje sprovođenja Mišljenja Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta o **Jačanju transparentnosti i inkluzivnosti procesa priključenja EU**, kao i sprovođenja Mišljenja Evropskog ekonomskog i socijalnog saveza o **Ulozi civilnog društva o odnosima EU-Srbija**. Zaključak održanog sastanka je da će JCC nastojati da se kroz zajedničke izveštaje, deklaracije i mišljenja postavi kao značajan partner i učesnik u procesu pregovora Srbije sa EU, ali i kao kontrolor koji će postavljati teška pitanja i pokretati teme relevantne za čitav proces.

EESK i zemlje Zapadnog Balkana: dvojni pristup

EESK je, pored bilateralnog, razradio i regionalni pristup u odnosu sa zemljama Zapadnog Balkana. Ovaj pristup je operacionalizovan kroz formiranje i rad **Kontakt grupe za zemlje Zapadnog Balkana**. Kontakt grupa za zemlje Zapadnog Balkana je stalno telo EESK sa osnovnim zadatkom da koordinira aktivnosti EESK u ovoj oblasti. Uloga Kontakt grupe za zemlje Zapadnog Balkana je da prati promene političke, ekonomske i socijalne promene u zemljama Zapadnog Balkana i u odnosima između EU i zemalja Zapadnog Balkana. Ovo telo, takođe, podstiče saradnju između EESK i organizacija civilnog društva u zemljama Zapadnog Balkana.

Vada Republike Srbije imenovala je 15. decembra 2014. godine članove Zajedničkog konsultativnog odbora. Članovi ovog odbora iz Republike Srbije su:

- 1. Sonja Stojanović Gajić**, Beogradski centar za bezbednosnu politiku, za oblast Vladavine prava;
- 2. Zvezdan Kalmar Krnajski Jović**, Centar za ekologiju i održivi razvoj, za oblast Zaštita životne sredine;
- 3. Ivanka Jovanović**, Nacionalna organizacija osoba sa invaliditetom Srbije, za oblast Socijalno-ekonomski razvoj;
- 4. Zoran Mihajlović**, Savez samostalnih sindikata Srbije (zamena je Ivan Pavićević);
- 5. Duško Vuković**, Savez samostalnih sindikata Srbije (zamena je Dragana Petković Gajić);
- 6. Branislav Čanak**, Ujedinjeni granski sindikat Nezavisnost (zamena je Zoran Stojiljković);
- 7. Nebojša Atanacković**, Unija poslodavaca Srbije;
- 8. Dejana Kuzmić**, Unija poslodavaca Srbije;
- 9. Zdravko Ilić**, Privredna komora Srbije (zamena je Jelena Babić).

U radu Zajedničkog konsultativnog odbora učestvovaće i predstavnici **Kancelarije za evropske integracije** i **Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom**.

Foto: Evropski ekonomski i socijalni komitet

U okviru rada Kontakt grupe za zemlje Zapadnog Balkana svake druge godine se organizuje **Forum organizacija civilnog društva zemalja Zapadnog Balkana**. Forum se organizuje radi razmene mišljenja o trenutnom stanju civilnog društva u regionu, njegovim potrebama i pravcima budućeg razvoja. **Peti forum organizacija civilnog društva zemalja Zapadnog Balkana** je održan u Beogradu od 2. do 3. juna 2015. godine. Glavne teme koje su obrađivane u okviru Foruma su se odnosile na perspektive odnosa Evropske unije i Zapadnog Balkana, transparentnost u procesu proširenja, ulogu civilnog društva u borbi protiv korupcije, omladinsku politiku i zapošljavanje, kao i na manjinska prava.

INTERVJU:

Zdravko Ilić, direktor Predstavništva Privredne komore Srbije u Belgiji

Jelena Babić, samostalna savetnica u Centru za EU integracije Privredne komore Srbije

Zajednički konsultativni odbor kao jedan od alata za zastupanje interesa poslovne zajednice u Srbiji

Predstavnik i zamenica predstavnika Privredne komore Srbije (PKS) u Zajedničkom konsultativnom odboru civilnog društva između Srbije i EU (JCC), Zdravko Ilić i Jelena Babić, u intervjuu za mesečni bilten „Progovori o pregovorima“ govore o očekivanjima PKS-a kada je u pitanju učešće u JCC-u, organizovanju delovanja PKS-a, kao i daljim planovima i aktivnostima u Srbiji i Briselu kada je u pitanju JCC.

BOŠ: Kakva su Vaša očekivanja od učešća u Zajedničkom konsultativnom odboru (JCC)?

Zdravko Ilić: Zajednički konsultativni odbor je, poput mnogih drugih stvari u procesu evropskih integracija, alat. To je institucionalna veza između predstavnika privrede, radnika i civilnog društva u Evropskoj uniji i Srbiji. Naš zajednički zadatak jeste da zajedno pratimo proces integracije Srbije u EU, o njemu diskutujemo i na kraju donosiocima odluka, ukazujemo na šanse i probleme, te predlažemo konkretne aktivnosti i rešenja. Ja očekujem da JCC dodatno osnaži napore Privredne komore Srbije, da se glas privrede čuje, kako u Beogradu, tako i u Briselu, a sve u cilju finog podešavanja procesa pristupanja kako bi njegovi ekonomski rezultati bili maksimalni. Pokušaću da budem konkretan. Kada smo se sreli u Beogradu, na Forumu civilnog društva, predstavnici privrede, sindikata i drugih nevladinih organizacija iz EU i iz regionala, veoma lako smo se dogovorili da moramo da budemo glasniji ukazujući da pristupanje EU nije samo ono što je danas njegov interfejs sa javnošću – a to su pre svega politički kriterijumi – već i znacajan broj vrlo konkretnih šansi i pretnji s kojima se suočavaju, recimo, stotine hiljada malih i srednjih preduzeća (MSP) u Srbiji. Pozvali smo stoga Vlade regiona i Evropsku komisiju da, na primer, obezbede sistemsku pomoć našem MSP sektoru u pristupu programima i fondovima EU. Na taj način proces evropskih integracija postaje stvaran, opipljiv.

Jelena Babić: Poznato je da Privredna komora Srbije pruža podršku putu ka članstvu Srbije u EU i već preko 10 godina aktivno učestvuje u procesu evropskih integracija. Imajući to u vidu, jako je bitno da mi koji smo okupljeni u radu JCC-a, pose-

Foto: Privredna komora Srbije

bno komore, koje su posrednici između privrede i građana s jedne, i države s druge strane, imamo pristup procesu. Ako nemamo informacije, ako nemamo pristup raspravama o sledećim koracima, nećemo biti u mogućnosti ni da pomognemo našim članicama da se pripreme, da se prilagode, usvoje potrebne veštine kako bi nove izazove dočekale spremne. Stoga, ovaj odbor mi vidimo kao još jedan kanal, još jednu platformu, koja nam pruža mogućnost ne samo da budemo prisutni u procesu sprovođenja SSP-a i procesu pregovora o pristupanju EU, već da o njemu razgovaramo sa svojim kolegama iz Srbije i EU, i da na njega utičemo, kako bi ga učinili što delotvornijim.

BOŠ: Na koji način ćete organizovati Vaše delovanje u okviru JCC-a? Šta je Vaš plan i koje su Vaše aktivnosti u narednom periodu kada je u pitanju JCC?

Zdravko Ilić: JCC je tek počeo sa radom, i nažalost već sada prolazi kroz veliku promenu, jer se članovi sa strane EU menjaju. Tako da smo još uvek u nekakvoj inicijalnoj fazi. Naš osnovni pristup JCC-u zasniva se na tome da je i moje i Jelenino učešće u ovom odboru, kao što ranije pomenuh, pre svega alat više, za sve naše aktivnosti u zastupanju interesa poslovne zajednice Srbije u procesu evropskih integracija. Naš osnovni plan jeste da se glas srpske privrede čuje i kroz Evropski ekonomski i socijalni komitet, a posebno u njegovoj komunikaciji sa donosiocima odluka u Briselu i Beogradu.

Jelena Babić: Iskustva država, poput Hrvatske i Crne Gore, pružili su nam neke smernice za dalji rad Zajedničkog konsultativnog odbora. Znamo, svakako, da će biti organizovan na takav način da prati prioritete teme u okviru procesa pristupnih pregovora sa EU, sa posebnim osvrtom na prioritete, koje se odnose na rad i delovanje socijalnih partnera okupljenih u radu Odbora.

Zajednički sa kolegama iz EU učestvovaćemo u pripremi mišljenja, izveštaja i deklaracija koji će svakako zahtevati i konsultacije sa predstavnicima civilnog društva i poslovnog sektora u Srbiji u toku procesa priprema i izrade ovih dokumenata, te ćemo se snažno zalagati da se jasno i nedvosmisleno formuliše i interes privrede i izazovi sa kojima se suočavaju u ovom procesu. Interno gledano, ovaj tandem koji danas razgovara sa Vama, kao predstavnici Privredne komore Srbije u ovom telu, odslikava i način i naš nastup u Zajedničkom konsultativnom odboru i odslikava zajednički rad Centra za EU integracije Privredne komore Srbije i Predstavnštva Privredne komore Srbije u Briselu.

BOŠ: *Koje su to prioritetne oblasti u okviru socio-ekonomskog razvoja kada je u pitanju delovanje civilnog društva u Srbiji?*

Zdravko Ilić: Ako govorimo u kontekstu evropskih integracija, naš prioritet je jasan. S jedne strane naš zadatak je da pružimo podršku našoj poslovnoj zajednici, i to, pre svega, onima sa manjkom kapaciteta da razumeju i upravljaju ovakvim dina-

mičnim okruženjem, tj. malim i srednjim preduzećima, kako bi maksimalno profitirali od procesa, a sa druge strane, mi formulišemo interes privrede i pokušavamo da u skladu sa njim utičemo na proces evropskih integracija, opet sa ciljem da on bude, pre svega, koristan našoj privredi, a kao takav i ekonomski održiv.

Jelena Babić: Naš rad u okviru Odbora će biti izraz interesa i potreba naših članica da im se omoguće najbolji uslovi za poslovni razvoj, te će svakako rezultati našeg rada, kao i rada Odbora, biti predstavljeni kako našim partnerima kod kuće, isto tako i u Evropi.

BOŠ: *Na koji način ćete komunicirati sa organizacijama civilnog društva u Srbiji i sa civilnim društvom u EU o radu i rezultatima JCC-a?*

Zdravko Ilić: Privredna komora Srbije je deo komorskog sistema u Srbiji i deo velike mreže organizacija koji se bave zastupanjem partikularnih interesa delova poslovne zajednice. Sa velikim delom ove zajednice mi imamo razvijen mehanizam komunikacije i saradnje. Mi smo, naravno, otvoreni i za saradnju sa raznim drugim organizacijama, svesni da su socijalni i ekonomski razvoj nerazdvojive dimenzije istog procesa. U tom smislu, nećemo izmišljati toplu vodu, samo ćemo staviti u pogon već brojne kanale komunikacije i saradnje koje smo razvili.

Intervju pripremili Danijela Božović i Vladimir M. Pavlović

Tabela 2. Pregled članova delegacije Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta kao članova Zajedničkog konsultativnog odbora Srbija - Evropska unija

Br.	Ime i prezime	Država članica EU	Grupa u EESK (I grupa - udruženja poslodavaca; II grupa - sindikati, III grupa - ostale organizacije civilnog društva) / pozicija
1.	Cveto STANTIC	Slovenija	Kopresedavajući JCC-a; član grupe I; preduzetnik; savetnik u Privrednoj i industrijskoj komori Slovenije (GZS) i Udruženju poslodavaca Slovenije (ZDS)
2.	Pierre-Jean COULON	Francuska	Član grupe II; Međunarodni sekretar francuske Konfederacije hrišćanskih radnika (CFTC) – Konferederalna Evropa; Potpredsednik reda međunarodnih eksperata
3.	Vladimíra DRBALOVÁ	Češka	Članica grupe I; direktorka Odeljenja za međunarodne organizacije i evropske poslove Industrijskog saveza Češke (SPCR)
4.	Kinga JOÓ	Mađarska	Članica grupe III; međunarodna koordinatorka studentske fondacije „Hook“, Nacionalne unije studenata; članica Upravnog odbora Nacionalnog civilnog fonda Mađarske
5.	Christoph LECHNER	Austrija	Član grupe II; šef Odeljenja za ustavno pravo i opštu i međunarodnu socijalnu politiku; Austrijska komora radnika i zaposlenih
6.	Ján ORAVEC	Slovačka	Član grupe I; predsednik Udruženja preduzetnika Slovačke (ZPS)
7.	Ionut SIBIAN	Rumunija	Član grupe III; izvršni direktor Fondacije za razvoj civilnog društva; predsedavajući Federacije za međunarodni razvoj i humanitarnu pomoć NVO; član Tima Evropa
8.	Marina ŠKRABALO	Hrvatska	Članica grupe III; viša savetnica - istraživačica, oblast - politika zastupanja i obrazovanja u vezi sa pitanjima participativne demokratije, ljudskih prava i dobrog upravljanja u Hrvatskoj, kao i u zemljama bivše Jugoslavije
9.	Primož ŠPORAR	Slovenija	Član grupe III; predsednik Upravnog odbora eksperata - Zajednica privatnih instituta
10.	Andrej ZORKO	Slovenija	Član grupe II; izvršni sekretar Upravnog odbora Udruženja slobodnih sindikata Slovenije

INTERVJU: Toni Vidan, član predsedništva Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK)

Ubrzati proces proširenja, ali ne po cenu suštinskih reformi

Voditelj energetskog programa Zelene akcije i član predsedništva Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK), Toni Vidan, za mesečni bilten „Progovori o pregovorima“ govori o iskustvima civilnog društva Hrvatske u radu Zajedničkog konsultativnog odbora (JCC) tokom procesa pregovora o pristupanju EU, te dometima uticaja Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta kada je u pitanju politika proširenja.

BOŠ: *Koliko je Zajednički konsultativni odbor doprineo učešću civilnog društva u procesu pregovora Republike Hrvatske sa EU?*

Toni Vidan: Smatram da civilno društvo u Hrvatskoj nije uspelo da iskoristi JCC do punog potencijala koje bi jedno takvo telo moglo imati u procesu pristupanja. Naime, JCC ima značajnu ulogu u interpretaciji stanja u zemlji kandidatu. Pošto Evropska komisija nema velike kapacitete za monitoring na terenu ona se oslanja na mišljenje JCC-a oko toga koliko se reforme zaista sprovode, u smislu da nisu samo „reforme na papiru“, već koliko je zaista zemlja kandidat uspešna u implementaciji pravnih tekovina EU. Želim da naglasim da je ovo subjektivna procena, ali zaista imam utisak da JCC nije odigrao tu ulogu u punom potencijalu.

Očekujem da će JCC u Srbiji, posebno zbog kvalitetnog članstva, imati bitno konstruktivniju ulogu i biti značajniji akter u celom procesu pristupanja Srbije EU.

BOŠ: *Kako, kao predstavnik Republike Hrvatske u EESK-u, procenjujete domet i uticaj predstavnika civilnog društva u Ekonomskom i socijalnom komitetu, posebno kada je u pitanju politika proširenja? U kolikoj meri zemlje u procesu pristupanja, a posebno samo civilno društvo, može da računa na podršku predstavnika zemalja iz regiona u ovom konservativnom telu EU?*

Toni Vidan: Mogu reći da mi je izuzetno zadovoljstvo da je Vlada Republike Hrvatske produžila mandat sadašnjih članova EESK-a za još 5 godina, tako da će sadašnja delegacija Hrvatske ostati ista i u periodu 2015 – 2020.

Ono što mi je dragoo reći je da je zaista visoka motivacija, ne samo predstavnika nevladinih organizacija, već i predstavnika sindikata, da se maksimalno utiče na Evropsku komisiju da

Toni Vidan, Voditelj energetskog programa - Zelene akcije i član predsedništva Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK)

Foto: Evropski ekonomski i socijalni komitet

proširenje članstva vrati na agendu kao prioritet. Nažlost, zbog ekonomske krize, ali, u krajnjoj liniji, i zbog političke krize, ovaj saziv Komisije je među teme koje nisu visoko na listi prioriteta uvrstio i temu proširenja EU.

Mi smatramo da je to pogrešno i vrlo smo odlučni lobičari da se proširenje EU vrati na mesto najznačajnijih prioriteta Unije i da se taj proces maksimalno ubrza. Pri tome, smatramo da je izuzetno važno da se ne žrtvuje kvalitet procesa pristupanja kao prilika za ozbiljne reforme u funkcionisanju institucija i sprovođenju pravnih tekovina EU. Sada je već očigledno koliko su nove zemlje članice, koje su propustile priliku da naprave sadržajne reforme u procesu pristupanja, u stvari izgubile šansu da osiguraju kvalitetno funkcionisanje javne uprave i bolje iskoriste članstvo u EU za sopstveni razvoj. To bi bila poruka članova EESK-a – stalo nam je da proces proširenja ponovo postane prioritet EU i da se osigura aktivno učešće civilnog društva u zemljama kandidatima kako bi reforme bile što kvalitetnije sprovedene.

Intervju pripremili Danijela Božović i Mirko Popović

U FOKUSU:

Sektorske organizacije civilnog društva - SEKO

Sektorske organizacije
civilnog društva

Konsultativni mehanizam Sektorske organizacije civilnog društva (SEKO) uspostavljen je sa ciljem da se organizacijama civilnog društva omogući učešće u programiranju i praćenju korišćenja sredstava EU i druge razvojne pomoći. Mehanizam je 2011. godine uspostavila Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije (KEI), u nastojanjima da doprinese poboljšanju procesa programiranja i povećanju efikasnosti korišćenja razvojnih sredstava, posebno fondova EU, kao i stvaranju i unapređivanju konstruktivnog dijaloga između države i civilnog društva. Predloženi konsultativni mehanizam kao glavne nosioce aktivnosti podrazumeva **Sektorske organizacije civilnog društva (SEKO)** čije primarne aktivnosti treba da budu usmerene na razvijanje mehanizma komunikacije sa Sektorom KEI, u cilju učešća OCD u procesu programiranja razvojne pomoći i usaglašavanja prioriteta sa onim definisanim od strane države.

SEKO mehanizam, koji uključuje preko 400 organizacija civilnog društva iz cele Srbije, treba da obezbedi transparentnije i efikasnije korišćenje bespovratne međunarodne pomoći. SEKO mehanizmu je podeljen na osam sektora: **(1) unutrašnji poslovi, (2) reforma javne uprave, (3) konkurentnost, (4) razvoj ljudskih resursa, (5) životna sredina i klimatske promene, (6) energetika, (7) poljoprivreda i ruralni razvoj, (8) civilno društvo, mediji i kultura.**

BOŠ u SEKO mehanizmu

Beogradска otvorena škola (BOŠ) odabrana je za vodeću organizaciju SEKO sektora za Razvoj ljudskih resursa i društveni razvoj (HRSD SEKO) u konzorcijumu koji čine i Evropski pokret u Srbiji, Beogradski fond za političku izuzetnost i Smart kolektiv. Pored toga, BOŠ je član konzorcijuma koji vodi sektor Reforma javne uprave (PAR SEKO).

HRSD SEKO obuhvata veliki broj oblasti i prati proces implementacije reformi koje se tiču obrazovanja, zapošljavanja, socijalnog uključivanja, zdravlja i mlađih. Trenutno, HRSD SEKO obuhvata 35 organizacija civilnog društva, od kojih 63% organizacija deluje na nacionalnom nivou dok preostalih 37% deluju na lokalnom i regionalnom nivou.

Početkom jula, potpisana je **Ugovor o saradnji** u okviru podrške SEKO-ja za sektor razvoj ljudskih resursa i društveni razvoj između BOŠ-a i Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije. Za dodatne informacije možete nas kontaktirati na seko@bos.rs

Svaki sektor vodi konzorcijum organizacija civilnog društva na čelu sa jednom vodećom organizacijom. Tokom 2014. godine KEI je izabrala putem konkursa **osam konzorcijuma** koji će voditi sektore u okviru SEKO mehanizma u narednom mandatu. Planirane aktivnosti SEKO-a uključuju konsultacije sa mrežom (platformom) OCD oko SEKO, pisane preporuke, izveštaje o procesu konsultacija i pripremu vesti o održanim konsultacijama. O ciljevima SEKO-a možete više pročitati u brošuri **Upoznajte SEKO**.

Trenutni izazovi u procesu programiranja i implementiranja IPA sredstava

Evropska komisija je privremeno obustavila 20 miliona evra namenjenih Republici Srbiji, nezadovoljna načinom na koji se upravlja novcem iz EU. Ova vest je saopštena na prvom sastanku Sektorskog odbora za praćenje I komponente IPA-e Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, održanog u Beogradu 19. juna 2015. godine.

Prema obrazloženju Evropske komisije, trenutno je nedovoljan broj ljudi u Vladinoj kancelariji za reviziju sistema upravljanja sredstvima i nema dovoljno kapaciteta da se sprovedu projekti koji su programirani u okviru IPA 2013. Kancelarija obavlja stručne poslove koji se odnose na reviziju i potvrđivanje usklađenosti sistema sprovođenja programa EU u kojima je odgovornost za upravljanje preneta na Srbiju. Ovo je uređeno u skladu sa obavezama koje su preuzete Okvirnim sporazumom između Evropske komisije i Vlade Republike Srbije

o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć Evropske zajednice Republici Srbiji, i na način definisan tim sporazumom, u okviru uspostavljanja decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU, a za potrebe realizacije programa i projekata finansiranih iz sredstava EU.

Tokom jula meseca, Vlada Republike Srbije je objavila da je u proceduri izrada akcionog plana u okviru koga bi se definisali koraci kojima bi se obezbedio razvoj odgovarajućih kadrovske kapaciteta u Vladinoj kancelariji za reviziju sistema upravljanja sredstvima EU. Prema proceni neophodno je zaposliti devet ljudi kako bi se otklonile prepreke koje su dovele do obustave prenosa sredstava EU.

PREDSTAVLJAMO

Pregovaračko poglavlje 25 – Nauka i istraživanje

Nauka i istraživanje su prepoznati od strane Evropske unije kao ključni nosioci razvojnih politika koji doprinose ekonomskom rastu i stvaranju radnih mesta. Znanje, kao najvažniji intelektualni resurs, sve više dobija na značaju, dok se postojanje stabilnog istraživačkog sistema posmatra kao pokretačka snaga koja doprinosi unapređenju kvaliteta života u modernom društvu.

Evropska unija ulaže sve više u razvoj i implementaciju strategija i programa koji obezbeđuju kvalitetan okvir za sprovođenje naučnog istraživanja i razvoj inovacija, čime teži da podstakne ekonomski rast. Naime, strategija Evropa 2020 vidi EU kao najkonkurentniju i najdinamičniju svetsku ekonomiju koja će biti zasnovana na pametnim, održivim i inkluzivnim principima. Samim tim, su države članice odlučile da postepeno uvećavaju sredstva koja ulažu u nauku i istraživanje, dok se ne stigne do nivoa ulaganja koji iznosi 3% BDP-a. Očekuje se da će sve veće ulaganje u nauku i istraživanje podstići i konkurentnost i rast privrednih aktivnosti.

Strategija Evropa 2020 je doprinela kreiranju novih i poboljšanju postojećih programa EU za nauku i istraživanje. Programi su kreirani tako da istovremeno omogućavaju razvoj pojedinca i razvoj zajednice. Strategija Evropa 2020 od 2010. godine doprinosi daljem razvoju Evropskog naučnog prostora (*European Union Research Area– ERA*), kroz uspostavljanje Inovativne unije, kao inicijative koja omogućava državama članicama da objedine sve naučne kapacitete i unaprede komunikaciju i saradnju između naučnika i istraživača.

Novi, sedmogodišnji finansijski instrument Horizon 2020, koji služi sprovođenju Inovativne unije (IU), je najveći program EU namenjen istraživanju i inovacijama. Pokrenut je 2014. godine i „težak“ je 80 milijardi evra uz dodatak privatnih investicija, koje će biti privučene kroz program. Cilj programa je da omogući Evropi da stvori nauku svetske klase, ukloni prepreke inovacijama i olakša saradnju između javnog i privatnog sektora u kreiranju i isporučivanju inovacija. Uspostavljanjem zajedničkog istraživačkog prostora, omogućena je saradnja i koordinacija, više nego ikad, između evropskih i nacionalnih politika, i unapređeni su kapaciteti za formiranje istraživačkih mreža. Takođe, doprinosi se jednom od glavnih ciljeva osnivanja EU – formiranju i funkcionisanju jedinstvenog tržišta.

Saznajte više:

[Evropska komisija - Istraživanje i inovacije](#)

[Evropa 2020: strategija za pametan, održiv i inkluzivan razvoj](#)

[Inovativna unija \(Innovation Union\)](#)

[Evropski naučni prostor \(European Union Research Area – ERA\)](#)

Foto: European Union Research Area

Sadržina pregovaračkog Poglavlja 25

Nauka i istraživanje obavezuje zemlje članice da razviju sposobnost za njenu implementaciju, kako bi sledile ciljeve i aktivnosti u oblasti istraživanja i tehnološkog razvoja. Sposobnost implementacije odnosi se na postojanje uslova neophodnih za efektivno učešće u programima EU za istraživanja i inovacije, koji obuhvataju potrebne administrativne kapacitete i izgradnju kapaciteta u istraživanju i inovacijama, kako bi se olakšala integracija u Evropski istraživački prostor i kako bi se generalno doprinelo realizaciji inicijative Inovativna unija i Strategije Evrope 2020. U ovom kontekstu, evropski cilj ulaganja od 3% BDP-a u istraživanje, jačanje izgradnje ljudskih resursa, modernizacija istraživačke infrastrukture i stvaranje odgovarajućih okvirnih uslova, koji će doprineti razvoju Inovativne unije, važni su indikatori napretka u ovoj oblasti. Države članice treba da prihvate i implementiraju posebne ciljeve i aktivnosti u nauci i istraživanju onako kako su razvijeni putem otvorenog metoda koordinacije. Za ovo poglavlje nije potrebno transponovanje pravne tekovine EU u nacionalno zakonodavstvo.

Kao članica Evropske unije, Srbija će imati priliku da pozicionira svoju istraživačku zajednicu u okviru Evropskog istraživačkog prostora i time omogući svoj dalji naučno-istraživački razvoj u cilju povećanja opšte obrazovanosti društva. Podsticanjem kvaliteta nauke, kroz sprovođenje brojnih istraživanja, inovacija i povezivanja u oblasti nauke, obrazovanja i privrede, doprineće se povećanju konkurentnosti srpske ekonomije. Kao deo zajedničkog istraživačkog prostora, srpskim naučnicima će biti omogućena intenzivna mobilnost i usavršavanje širom EU, gde će im biti na raspolaganju korišćenje novih tehnologija i savremenih laboratorija. S druge strane, srpski naučni prostor će, kao deo evropskog istraživačkog prostora, postati interesantniji evropskom i svetskom naučno-istraživačkom kadru.

Beogradska otvorena škola

Centar za evropske integracije

Masarykova 5/16, 11000 Beograd

T +381 11 30 61 372 F +381 11 36 13 112

E eupregovori@bos.rs i cei@bos.rs

W eupregovori.bos.rs i www.bos.rs

facebook.com/bos.cei

twitter.com/CEI_BOS

Ukoliko želite da redovno dobijate bilten „**Progovori o pregovorima**“ prijavite se [OVDE](#).

Stalo nam je do Vašeg mišljenja i povratne informacije – molimo Vas da nas kontaktirate odgovorom na mejl eupregovori@bos.rs i pošaljete nam sugestije o tome kako možemo da poboljšamo ovaj bilten. Takođe, ukoliko smatrate da bilten nije relevantan za Vaš delokrug rada ili ako niste zainteresovani da ga primate ubuduće možete nam to javiti odgovorom na ovu [poruku](#).

Ukoliko želite da primate informacije o specifičnim poglavljima u okviru procesa pregovara Srbije sa EU popunite **Upitnik**, koji se nalazi na sledećem [LINKU](#).

Da podržite Deklaraciju o zajedničkoj platformi civilnog društva za praćenje procesa pregovora o pristupanju Srbije EU dovoljno je da pošaljete mejl na adresu eupregovori@bos.rs u kome izražavate vašu spremnost da pristupite Deklaraciji, uz navođenje punog imena Vaše organizacije/koalicije/mreže.

PREPORUČUJEMO

- Najnovija publikacija Evropskog centra za praktičnu politiku (*European Policy Centre*) pod nazivom "**EU member states and enlargement towards the Balkans**" donosi niz analiza o tome kako države-članice Evropske unije pojedinačno teže da utiču na politiku proširenja EU prema zemljama Zapadnog Balkana i odgovaraju na pitanje da li politika proširenja postaje „nacionalizovana“;
- Knjiga "**Informal Governance in the European Union - How Governments Make International Organizations Work**", profesorke na Evropskom institutu Londonske škole ekonomije i političkih nauka (*European Institute, London School of Economics and Political Sciences*), Mareike Kleine, donosi drugačiji način gledanja na proces upravljanja u EU, u kome iza postojećih formalnih pravila za donošenje odluka u EU leži čitav niz postojećih praksi neformalnog upravljanja unutar Unije koje utiču na proces kreiranja praktičnih politika EU;
- Komunikacija Evropske komisije "**A global partnership for poverty eradication and sustainable development after 2015**" predstavlja pogled Evropske komisije na uspostavljanje globalnog partnerstva za ostvarivanje novih 17 ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija i služi stvaranju pozicije EU u usvajanju ciljeva 24. septembra 2015. godine na UN samitu u Njujorku.